

ÜHINEMISE SÕNUMED

TAPA
PIIRKONNA
ÜHISLEHT

NR 2/6

MAI 2004

TASUTA

Suur-Tapat noolivad nii Järva kui Lääne-Viru

Tapal peetud omavalitsuste ühinemise teemalisel konverentsil vaeti ühinemise plusse ja miinuseid, maakonnapiire ületavat Suur-Tapat soovivad aga oma koosseisus näha nii Järva- kui ka Lääne-Virumaa.

Praegu ei ole veel teada, kas uus omavalitsusüksus hakkab kuuluma Järva- või Lääne-Virumaale. 13. aprillil Tapal peetud konverentsil ütles Järva maavanema kt Tähve Milt, et tema näeks liitunud hea meelega Järvamaa osana, Lääne-Viru maavanema kt Riina Kaptein aga Lääne-Viru piirides.

"Kui liituvate omavalitsuste rahvas ütleb, et nad peaksid kuuluma Järvamaa alla, siis ma seda muudugi võtan arvesse," rääkis Riina Kaptein, "aga isiklikult sooviks küll väga, et Tapaga liitunud jääksid Virumaa. Kuigi ajalooliselt kuulus Tapa kunagi Järvamaale, on ta praeguse põlvkonna jaoks väga tihedalt seotud Virumaa ja Rakverega."

Kui nn Suur-Tapa jääks Järvamaa koosseisu, siis Kapteini sõnul tähendaks see Lääne-Virumaa jaoks elanikkonna vähenemist, ja et struktuurifondide summad tulevad elanike arvu järgi, siis mõjuks see rahaliselt. Lääne-Virumaa kaotaks töajõudu ja arengupotentsiaali, mida Tapal on kas või kaitsejõudude keskuse ja raudteelinnana.

Otepää vallavanem Aivar Nigol rääkis Otepää linna ja Pühajärve valla ühinemiskogemustest, mille tulemuseks moodustus 1999. aastal Otepää vald. Algul oli plaanitud kaasata ka Paluperi vald, kuid sealne rahvas lükkas ettepaneku tagasi.

Kuigi liitumine tõi kaasa mõningaid miinuseid, tasus ettevõtetud samm vallavanem Nigoli meelest end ära, sest piirkond muutus loogiliseks tervikuks, töötajate spetsialiseerumine suurenes, vallaametnike töötingimused paranesid, investeeringute planeerimine lihtsustus, asjaajamine muutus ettevõtjate sõbralikumaks jne.

Liitumise miinustena nimetas Aivar Nigol riigi toetuste vähenemist, bürokratia kasvu, suhete jahenemist naaberomavalitsustega, arendusraha ja investeeringute vähenemist. Samuti tekkis olukord, et talvepealinnal Otepääl puudub linnapea, sest tegemist on vallaga ja linnapea ülesannetes on vallavanem.

Aivar Nigol leidis, et omavalitsuste liitumisleping peaks olema kolmepoolne, st lisaks liituvatele omavalitsustele peaks lepingus osalema ka riik, et oleks kindlaks määratud ka riigi roll ja toetus.

Täna läheb valitsusse "Kohalike omavalitsusüksuste ühinemise soodustamise seaduse" eelnõu ja "Eesti territoriaalse haldusjaotuse seaduse"

Ühinemisteemalisel konverentsil kuulasid Kadrina vallavanem Ain Suurkaev (ees vasakult), Kadrina vallavolikogu liige Teet Koitjärv, Lehtse vallavolikogu esimees Toomas Kaukvere, Lehtse vallavanem Alari Kirt ja Saksi vallavalitsuse töötaja Tiina Neerot (ees) suure huviga.

Foto Heiki Vuntus

eelnõu.

Siseministeriumi kohaliku omavalitsuse osakonna nõuniku Kaido-Allan Lainurme sõnul on seaduseelnõu kohaselt ühinemistoetuseks 500 krooni elaniku kohta, kogusumma ei tohiks olla vähem kui 1,5 miljonit

krooni ega rohkem kui kolm miljonit krooni.

Ühinemistoetust võib kasutada näiteks elanike arvamuse teadaasaamiseks, teeninduspunktid rajamiseks, EL-i struktuurifondide projektide kaasfinantseerimiseks.

Seaduses ei ole kajastatud tulu- ja maksubaasi küsimust. Tapa linnapea Kuno Rooba hinnangu kohaselt on tegemist toore eelnõuga, mis on selgelt poliitilise suunitlusega ja tekitab omavalitsustes pingeid.

Katrin Kuljus

Tapa ei kavatse praegu Järvamaaga ühineda

Üleriigilised ajalehed ja uudisteagentuurid vahendasid lõppeval nädalal Tapa linnapea Kuno Rooba sõnu, millest võib järeldada, et oma lähivaldadega ühinev Tapa linn kavatses ühineda Järvamaaga.

"Päris nii see süiski ei ole, ajakirjandus rebis mu sõnad kontekstist välja," selgitas Rooba. "Aga see on õige, et sellest teemast oli juttu ja Tapa ühinemine Järvamaaga on üks võimalustest."

Rooba käis teisipäeval Järva maavalitsuses, et andis maavanema kohus-täijale Tähve Miltile ülevaate käimasolevast ühinemisprotsessist ehk nn Suur-Tapa moodustamisest. Teatavasti kavatsesid Tapa lähiumbruse vallad pärast järgmisi kohalikke valimisi linnaga ühineda.

Põhimõttelise nõusoleku ühinemiseks on lisaks Tapa linnale andnud Saksi vald (välja arvatud paar küla, mis soovivad edaspidi kuuluda Kadrina valla haldusalasse), Ridaküla piirkond Kadrina vallast ning Järvamaal asuv Lehtse vald. "Lehtse puhul on küsimärk veel Jäned piirkond, mis ühe võimalusena kaalub liitumist Harjumaa Aegviidu vallaga," rääkis Rooba. "Järvamaa Ambla valla seisukoht pole mulle teada – nad on ette valmistamas haldusreformi alast avaldust. Mida see sisaldab, seda ei tea." Kuna ühinemas on kahes maakonnas asuvad omavalitsused, siis on paratamatu, et üks maakondadest –

kas siis Järvamaa või Lääne-Virumaa – peab osa oma territooriumist naabrile loovutama.

"Ajakirjanik küsis minu käest, et kumb on Tapale suuremaks tõmbekeskuseks, kas Jõhvi või Tallinn," selgitas Tapa linnapea veidi segase sisuga uudise tekkelugu. "Vastasin, et loomulikult Tallinn, Jõhviga pole meil mingit sidet. Kuna Järvamaa on seotud Tallinnaga, siis sellest ajakirjanik järeldaski, et ilmselt eelistab Tapa hakata kuuluma Järvamaa alla, mitte Jõhvi "mõjusfääris" olevasse Lääne-Virumaa."

Rooba sõnul tuleb otsus maakondliku kuuluvuse kohta süiski üsna pea ära teha, väga võimalik, et selle määrab rahva tahe. "Mais loodame ühinemiskomisjonis valmis saada uue omavalitsuse mudeli," ütles Tapa linnapea. "Suvel toimub aktiivne suhtlemine ja dialoog rahvaga. Ühinemishääletus toimub ilmselt tänava oktoobris. Loodame, et selleks ajaks on ka selge, millisesse maakonda tahaks uus omavalitsus kuuluda – välistatud pole ju ka variant "kolida" hoopis Harjumaa haldusalasse. Aga hiljuti Tapal käinud peaminister Juhan Parts andis vihjamisi mõista, et tema soovib kuuluvust Järvamaasse. Peaministri arvamus ei saa alahinnata, sest vastavalt seadusele teeb ju lõpliku otsuse maakondliku kuuluvuse kohta vabariigi valitsus."

Kuulutaja (26.03.04)

Nimekomisjon otsib nime

Haldusreformi kavandustööde käigus on oma osa nimekomisjoni ettevõtmisel. See, millise nime kavandata omavalitsus saab, pole sugugi vähese tähtsusega, sest nime peab sisaldama perspektiivne lähenemine tulevikule, kuid sugugi ei oma vähemat tähtsust ajalooline järjepidevus.

Esmase tähtsusega on otsitava nime kooskõla Eesti Vabariigi seadustega. Kohanimeseaduse §9 sätestab, et tuleb vältida kohanimede põhjendamatu muutmist.

§12 ütleb, et kohanime valimisel tuleb eelistada nime, mis on paikonnas tuntud ja levinud või mis on tähtis aja- või kultuurilooliselt.

Ühinemiskõneluste käigus lepiti kokku kõikide osapoolte huve arvestava haldusjaotusega. Haldusseaduse §2 ja 6 järgi on haldusjaotuse aluseks vald, millest võib moodustada osavald. Vald jaguneb asulateks (külad, alevid, linnad).

Kahtlemata on piirkonna tuntuim nimi Tapa, mille ajaloolisi juuri tuleb otsida 13.-14. saj Enamik pärimusi ja legende seostatakse tõepoolest lahingute ja langemistega.

Kokkuvõtlikult võib öelda, et varasem hüpoteetiline küla sai Tapa nime Liivi sõja käigus, kui vastastikuste rüüsteretkede tulemusena rootslaste ja venelaste vahel põletati maha ümbruskonna

külad. Elanikkond osutas vastupanu, mille käigus hukkunud inimesed surid oma kodu kaitstes. See on ainstust vääriv surm ja auga võib ka linn oma ajaloolist nime kanda.

19. saj lõpul toimunud tööstusliku pöörde käigus sai otsustavaks raudteede ehitusel tekkinud sõlmjaam Tapa, mis asus küll Järvamaal Ambla kihelkonnas Lehtse vallas, kuid oli oma soodsas asukoha tõttu naabrile ees eeliseisundis ja seetõttu arenes hoogsalt. Loogilise jätkuna tuli 20. saj alguses omariikluse saavutamise järel linnaõiguse saamine. Veel 1939. a haldusjaotus näitab Lehtse valda ja selles asuvat Tapa linna.

Noorem elanikkond ja elukohata vahetanud inimesed ei pruugi teada, et ENSV ajal eksisteeris Tapa rajoon a-tel 1950–62 haldusüksusena üsna suutlikuna ja selle sunniviisiline lõhkumine kahe rajooni vahel oli üsna valuline. Totalitaariis ei huvitanud üksikisiku arvamused juhtorganeid põrmugi, haldusreformi viidi läbi suurejooneliselt, tsentraliseerimise nimel.

Nüüd on igal inimesel demokraatliku vabariigi kodanikuna õigus ja kohustus oma arvamust avaldada, teha seda oma huvide kaitseks. Nimekomisjon kutsub üles kõiki asjahuvilisi osalema nimekonkursil, mille käigus peaks siis selguma parim variant.

Katri Lehtsalu, nimekomisjoni liige

Nimekonkurss Tapa piirkonnas loodavale uuele omavalitsusele nime leidmiseks

Kuulutada välja avalik nimekonkurss uuele loodavale omavalitsusele (Tapa linn, Saksi vald, Lehtse vald, Kadrina valla Ridaküla).

Konkursi tingimused:

1. Nimi peab olema kooskõlas Eesti Vabariigi seadustega (Kohanimede seadus § 9).
2. Eelistatud on nimi, mis on paikonnas tuntud ja levinud või mis on tähtis aja- või kultuurilooliselt.
3. Arvesse võetakse nimepakkumised, kuhu on lisatud nimepakkujate täpsed kontaktandmed.
4. Nimi peab sisaldama sõna "vald".
5. Kõik nimekonkursile saadetud pakkumised saata Tapa linnavalitsuse märgukirja "Nimekonkurss" all.
6. Konkursi lõpptähtaeg on 10. september 2004. a.
7. Linnavalitsus kogub saabunud ettepanekud loodava valla nime osas ja edastab need nimekomisjonile.
8. Nimekonkursi võitjale määrata rahaline preemia 5 000 krooni. Kui sama nime pakkus mitu inimest, loositakse preemia välja võitjanime pakumiste hulgast. Preemia jagamisele ei lähe.

Arvi Palmsalu, nimekomisjoni esimees

Lihtkodanik ja omavalitsus

Teatud piirkond vajab oma elu-olu koordineerimiseks omavalitsust. Olgu selleks piirkonnaks siis kas linn üksi või koos lähiumbrusega. Nime tagem seda piirkonda kas linnaks, aleviks, vallaks, kihelkonnaks või mistahes muul viisil – see ei oma tähtsust. Tähtis on ainult see, et sel piirkonnal oleks vajaliku infrastruktuuriga ja käepärane tõmbekeskus. Omavalitsus peaks aga maksimaalselt ja minimaalselt kuludega tagama oma piirkonna elanike heaolu ja kogu vajaliku teeninduse, et vältida inimeste asjatuid sõite kaugematesse keskustesse.

Küllaltki lahtimõtestamatuks on aga jäänud maakonna dubleeriv roll riigi ja omavalitsuste vahel. Nende arv ja piirid on küllaltki suvalised, kui jätta kõrvale ajalooline nostalgja. Riik ei ole tegutsenud nendes küsimustes vajaliku printsiipialusega. Ainult vaieldakse! Väljendused “riigi käepikendus”, “maavalitsuste politiseerimine” jt ei ava tavainimesele midagi, pealegi puutub ta oma elu jooksul maakon-

naametrikena väga vähe kokku või isegi üldse mitte. Lihtkodanik, aga samuti ka erasektor, vajab eelkõige igakülgset funktsioneerivat omavalitsust.

Ilmselt peab teatud arv maakondi siiski olema. Ja kui Tapa piirkonnale pakutakse valida maakonnakeskuste Jõhvi, Paide ja Tallinna vahel, siis valik saab olla ainult üks – Tallinn. Põhjustused on niivõrd selged, et neid pole vaja pikalt selgitada. Nad algavad raudteest ja lõppevad raviteenusega.

PS 65 aastat tagasi oli Tapa linn poole väiksem. Aga siin töötasid kohus, notar, pristav, oli takso. Igasuguse töö jaoks võis leida taskukohase töömehe, kes alt ei vedanud. Täna neid ei ole. Või on nii peidus, et üles ei leia!

Linnavalitsuses töötas tollal kaks kolm ametnikku, kasutades vaid arvelaudu. Tulid toimet! Tänapäeval on linnavalitsustes töötajaid kuus-seitse korda rohkem, kusjuures töö käib moodsate arvutitega. Niisugune on areng!

Lihtkodanik Lembit Joorits

ÜKS KÜSIMUS

Tapa linnapea Kuno Rooba, kas juttudel Suur-Tapa lahkulöömisest Lääne-Virumaast ja ühinemisest Järvamaaga on tõi taga?

Mingit kindlat otsust praeguseks langetatud pole. Valitsuse otsusega on Lääne-Virumaa Jõhvi toimealas ja Järvamaa Tallinna toimealas. Tapa inimeste jaoks on Tallinn olulisem ja kergemini ligipääsetavam keskus ja ma arvan, et Tapa inimesed eelistavad kuulust Tallinna toimealasse, mis aga omakorda tähendaks kuulust Järva maakonda.

Kui haldusreformi käigus tuleb

otsus maakondliku kuuluvuse kohta langetada, siis jääks rahva arvamus ilmselt selgelt Tallinna toimealasse kuulumise kasuks.

Samas ei ole tegemist mingi dogmaga ja erinevaid variante lahatakse kuni 1. maini. Pärast seda astume otseesse dialoogi rahvaga nii selles osas, kus peaksid olema omavalitsuse teeninduspunktid, koolid, tervisekeskused, kui ka selles osas, millisesse maakonda kuuluda. Ma arvan, et üheks määravaks asjaoluks saab transpordikorraldus. Tapalt on Tallinna ikkagi märksa kergem pääseda kui Jõhvi.

Ühinemine Otepää valla näitel

Otepää vald loodi 22. oktoobril 1999. aastal Otepää linna ja Pühajärve valla ühinemise teel. Otepää valla territooriumi moodustab Otepää linn ning 21 küla. Otepää vallas on k.a 1. jaanuari seisuga 4367 elanikku. Linna territooriumil elab 2260 inimest, küldes 2107 inimest.

Ettepaneku ühise omavalitsusüksuse moodustamiseks tegi Otepää linnavolikogu Pühajärve vallavolikogule 25. märtsil 1997. aastal.

Kunstlikult tekitatud piirid olid peamiseks põhjuseks, mis ajendasid Otepää piirkonna omavalitsusi ühinemist ette valmistama. Ühinemisprotsessi algatamisel ja läbiviimisel on oluline roll isikutel. Protsessi algatamine ei sõltu ainult selgelt tunnetatud ühinemise vajadusest, vaid on seotud omavalitsusjuhtide hoiakutega, kes ühinemist kas pooldavad või ei poolda.

Ühinemise vajadust põhjustasid järgmised tegurid:

– **Ühine väljakujunenud majandusruum ja omavahel seotud infrastruktuur.** Suur osa kogu piirkonda teenindavast infrastruktuurist oli koonduvat Otepää linna. Piirkonnas olid välja kujunenud tihedad töö- ja omandialased sidemed. Toimus igapäevane pendelränne vallast linna tööle ja vastupidi.

– **Toimiv koostöö ja ühistegevus ühinevate omavalitsuste vahel.** Piirkonna omavalitsused moodustasid koostöö paremaks koordineerimiseks piirkonnanõukogu, kuhu kuulusid kõikide omavalitsuste volikogude esimehed ning valitsuste juhid (linnapea ja vallavanemad). Teatud ühiste elualade paremaks juhtimiseks moodustati ühiskomisjone. Olid ühised ametnikud ja ühine vallaleht.

– **Tugeva piirkondliku tõmbekeskuse olemasolu.** Otepää linn oli vaieldamatult Pühajärve vallale keskuseks ja oma suuruselt igati sobiv tulevaseks vallakeskuseks. Pühajärve vald oli nn rõngasvald ümber Otepää linna.

Otepää vallavanem Aivar Nigol tutvustas ühinemiskonverentsil Otepää piirkonna omavalitsuste liitumiskogemusi. Foto Heiki Vuntus

– **Territoriaalne ühtekuuluvus ja kultuurilis-ajalooline taust.** Omavalitsusüksustele oli omane territoriaalne ühtekuuluvustunne ning ühine kultuurilis-ajalooline taust.

Ühinemise eesmärkideks seati suurema ja haldussuutlikuma omavalitsusüksuse moodustamine, mis oleks investeerimis- ja arenguvõimelisem võrreldes eraldiseivate omavalitsusüksustega:

– Ühine planeerimine ja areng.

– Haldussuutlikkuse tõus.

– Kulude kokkuhoid.

Ühinemise positiivsed ja negatiivsed tulemused:

+ Piirkond muutus loogiliseks tervikuks. Vald sai keskuse ja keskus sai tagamaa.

+ Toimus omavalitsuse haldusvõime kasv läbi töötajate spetsialiseerumise.

+ Paranesid vallaametnike töö- ja olmetingimused ning infotehnoloogia rakendamise võimalused.

+ Suurenes vallavolikogu roll valla tuleviku kujundamisel.

+ Lihtsustatud on investeeringute planeerimine.

+ Valla pakutavate kommunaalteenuste taseme võrdsustamine.

+ Asjaajamine on ettevõtjasõbralikum.

+ Ressurside kokkuhoid (omavaheline arvlemine, uued ametikohad: IT-spetsialist, projektijuht).

– Vähenenud on riigi poolt eraldatavad toetused.

– Valla eelarve on muutunud pingelisemaks.

– Vähenenud on arendusrahad ja investeeringud.

– Bürokratia kasv.

– Maa ja linna vastandumine.

– Ametnikkonna vastasseis.

– Koostöö vähenemine naaberomavalitsustega.

– Otepää linna staatus tekitab segadust. Puudub linnapea institutsioon.

Aivar Nigol, Otepää vallavanem

Maavalitsuse hinnang ühinevatele omavalitsusüksustele

Omavalitsuste ühinemine on keerukas protsess, mis nõuab aega ja ressursse. Tuleb tunnustada seda tööd, mida tehakse vastavates töögruppides ühinemise ettevalmistamiseks. Lääne-Viru maavalitsus püüab igati protsessile kaasa aidata.

Ajalooliselt on Tapa linn olnud Eesti tähtsam raudteesõlmipunkt. Ta oli ja on raudteelinna. Samuti on ta olnud sõjaväelinn ja tänaseks kujunenud ka kaitsejõudude peamiseks keskuseks. Seoses NATO-ga liitumisega on Tapa linnal kindlasti eeldust saada rahvusvaheliselt tuntud linnaks. Seoses sellega suurenevad investeeringud linna ja suureneb turvalisus.

Ajalooliselt on Tapa linn olnud suurimaks tõmbekeskuseks Saksi ja Lehtse vallale. Ühinemise peamine argument on kindlasti elanikkonna arvu suurendamine, omavalitsusüksuse tugevdamine, selle haldussuutlikkuse parandamine ja elanikele parema kvaliteediga teenuste osutamine, ning Tapa linn koos ümbritsevate küladega moodustaks võimalikult tervikliku regiooni. Tugev omavalitsus on eelduseks ka projektitaotluste paremale koostamiseks ja EL-i struktuurifondidest rahade saamiseks kaasfinantseerimise kindlustamiseks.

Ühinemisega kaasneb ka riigipoolne toetus lähtuvalt elanike arvust. Eeldused on:

- Investeeringute ratsionaalsem ja efektiivsem kasutamine.
- Ettevõtjate seisukohast on suuremad ja stabiilsemad investeerimiskeskonnaga omavalitsused atraktiivsemad väikesest ja suhteliselt ebastabiilse juhtimis-kvaliteediga omavalitsustest.
- Valitsemiskulude kokkuhoid, sh vas-

tastikuse arvlemise kulude säästmine.

• Parema kvalifikatsiooniga spetsialistide kasutamise võimalus, seni katmata valdkondades võimalus spetsialiste kaasata.

• Piirkondade ühtekuuluvustunde suurendamine ja kohalike omavalitsusüksuste koostöövõime arendamine.

Maakonnapoolne sotsiaalmajanduslik hinnang uue omavalitsusüksuse kohta.

Eelarve: Tulude-kulude maht kindlasti suureneb, struktuur jääb samaks (tulude struktuuris on kõige suurem osatähtsus üksikisiku tulumaksul ning kuludes on haridusele minev osa ülekaalus)

Laenukoormus: Tapa linnal on tagastamata laenude kogumaht 16,3 miljonit krooni, s.o gümnaasiumi ja spordihooned ehituseks ja remondiks. Tapa 2004. aasta laenukoormus moodustab 33,6% eelarve mahust ja Saksi vallal 28,4%. Saksil on tagastamata laene 2,2 miljoni krooni ulatuses teedeehituseks ja Tapa spordihooned toetuseks.

Tööhõive: Ametlik töötute arvu dünaamika on Tapa linnas suurem kui maakonnas keskmine (01.03.04 maakonnas 5,3% ja Tapa linnas 7,7%).

Ettevõtluse üldhinnang: Tapal on äriregistri andmetel äriühinguid ja MTÜ-sid mõlemal üle 90, FIE-sid 31, Lehtse vallas registreeritud 28 äriühingut, 17 MTÜ-d ja 80 FIE-t. Peamised valdkonnad on kaubaveedu, kaubandus, ehitustegevus, puidutöötlemine, põllukultuuride kasvatus, aiandus, taime- ja loomakasvatust, teraviljakasvatust. Perspektiivne on arendada Tapa linna tööstuspiirkonda seoses raudtee olemasoluga, samuti kõik, mis seondub kaitsevääre arendamisega. Tapa perspektiiv

oleks ka logistilise keskuse arendamine.

Ühistransport: Rongiliiklus on oluliselt paranenud. Kaugbussiliiniühendus Tallinna on kolm korda päevas, võimalik sõita nii lääne kui ida suunas, väga tihe bussiliiklus Tapa-Rakvere vahel (kuni 27 väljumist päevas), Tapa - Paide vahel 7 väljumist, Tapa-Saksi vahel 3 väljumist, Tapa-Lehtse vahel 5 väljumist.

Keskonnakaitse: Võrreldes varasemat aastatega on olukord oluliselt paranenud. Taani riigi abiga on ehitatud Tapa linna uus veehaare. See asub Saksi valla territooriumil – juba koostöö. Koostöö osalised ISPA-programmi tehnilise projekti koostamisel, eeldusega rajada Tapa linna vajalikke veevarustuse ehitisi. Tapa linnavalitsus on pidanud aastaid kulutama märkimisväärt vahendeid vanade Nõukogude armee poolt maha jäetud väärtustute hoonete lammutamiseks ja karjäärilade korrastamiseks. Jäätmemajanduse osas on kavandamisel sorteerimisjaama rajamine.

Päästeteenistus ja politsei: Eelmisel aastal ehitati neile uus hoone.

Side: Tapa linn on kaetud telefoni-kaabelvõrguga ja kolme mobiilsidevõrguga. Töötavad internetipunktid.

Haridus: Täna on koolivõrk vastav vajadustele. Nii Tapa gümnaasium kui ka vene gümnaasium teenivad naaber-vallade lapsi. Sportimisvõimalused on nüüd tagatud uues spordihoones.

Kultuur: Kultuurikoda, muuseumid, kohalikud ajalehed, muusikakool, raamatukogud.

Tervishoid: Tapal on kuus perearsti-

praksist, Saksi vallas aga puudub perearstipraksis, seega valdav elanikkond saab teenust Tapalt. Ka Lehtse ja Ambla elanikud kasutavad Tapa arstide abi. Eriarstiabi saadakse Rakverest ja nii jääb see ka edaspidi.

Sotsiaalhoolekande: Tapal on hooldekodu, Saksi vallas Imastu Koolkodu. Norra-Eesti seltsi abiga on loodud Tapale lastekodu (Norra kapitalil).

Ühistegevus: Omavalitsuste vahel toimub erinevaid ühiseid ettevõtmisi, MTÜ-s Arenduskoda osalevad mitmed omavalitsused. Saksi toetus laenu Tapa spordihooned ehituseks. Koostöö ja huvi naabervallade tegevusega.

Kui naabermaakonna omavalitsused liituvad Tapa linnaga, siis milline on meie maakond?

Lääne-Viru maakonna arengu eeldused: 1. Hea geograafiline asend. 2. Keskonnasõbralikkus. 3. Hea teedevõrk. 4. Tugevad kultuuritraditsioonid. 5. Majanduslikult mitmekesine. 6. Konkurentsivõime. 7. Arenevad sotsiaalne struktuur. 8. Soodsa asukohaga tugev maakonna keskus. 9. Investeeringute juurdesaamine tänu pealinna lähedusele, välisinvesteeringud.

Maakondade regionaalarengu positsioone analüüsides arenguindeksit järgi on Lääne-Viru maakond neljandal kohal.

Tõmbekeskused ja toimealad

Lääne-Viru maakond kuulub Ida-piirkonda ja Järvamaa Põhjapiirkonda. Tõmbekeskuseks on meile mõlemale kindlasti Tallinn.

Nii Lääne-Viru kui ka Järva maakonnast on mitmeid riigiasutusi ja ametid ära viidud. Muudetud on küll rohkem juhtimisstruktuure ja tavakodanike

Lääne-Viru maavanema kt Riina Kaptein selgitas konverentsil Lääne-Virumaa eelseid.

Foto Heiki Vuntus

teenindamine ei peaks kannatama. Arvestades infotehnoloogia kiiret arengut, saab kindlasti mõne aja pärast juba tehnikuid teha iga inimene ükskõik millises linnast või piirkonnast

Millisesse maakonda hakkab kuuluma uus ühinenud omavalitsus? Eks asjaomased volikogud algatavad haldusterritoriaalse korralduse ja haldusüksuste piiride muutmiseks elanike arvumuse väljaselgitamise. Sellised uuringud rahva arvumuse teadaaamiseks on tõsiseks argumentiks maakondliku kuuluvuse muutmiseks, mis annab aluse ka maavanemale oma arvumuse kujundamiseks.

Soovin asjaomastele omavalitsustele väga põhjalikku kaalumist ja tarka otsustamist.

Riina Kaptein, Lääne-Viru maavanema kt

Juhtimiskomisjoni töö kokkuvõtte teemal "Finantsanalüüs ja eelarve"

Eesmärk oli võrrelda Tapa piirkonna liitumisläbirääkimistes osalevate liitujate ja liitumisel tekkida võiva uue halduspiirkonna finantsvõime alusnäitajaid.

Käsitlusviisi aluseks oli seisukoht, et arenda (sh laenuvahendeid kasutades) on üldjuhul võimalik ainult tulude ja jooksvate kulude vahe ehk ülejäägi arvelt. Töö tugineb liitujate 2004. a eelarvetele, Rahandusministeeriumi KOV tulubaasi (tasandusfond, haridusvahendid jms) arvutusmetoodikale ning Liitujate ja Kadriina valla esindajate esitatud andmetele. Vastavad arvutused aastate 2005–2010 (2012) lõikes ei pretendeeri prognoosile, vaid on indikaativsed. Nimetatud arvutustes on muutujateks võrreldes 2004. a näitajatega tavakooli päevaste õpilaste arv ja sellega seonduvad näitajad ning aastase laenukoormuse näitajad. Tulubaasi arvutuses on kasutatud 2004. a õpilase pearaha koefitsiendi määramise reegleid. Liitumistoetuse arvutuse teostamise edasise töö käigus pärast Riigikogu poolt kohaliku omavalitsuse üksuste ühinemise soodustamise seaduse vastuvõtmist. Tööd kasutatakse edaspidi valdkondade kulude planeerimisel.

Põhilised esialgsed järeldused

- puhastatud tulude maht aastas ühinenud omavalitsusüksuses ei ole väiksem 66 miljonist kroonist (võrdluseks

Toomas Kaukvere esitab ühinemist käsitleval konverentsil ettekande "Ühinemise kasu". Foto Heiki Vuntus

Tapa linn 48 miljonit);

- ülejätk (vahendid arenguks) võiks organisatsiooni juhtimise ratsionaalsel korraldamisel kasvada, võrreldes Tapa linna näitajaga, 1 miljoni krooni võrra;
- kuni 2007 (kaasa arvatud) on suure aastase laenukoormuse tõttu vahendite kasutamise võimalused arenguks tagasihoidlikud;

- Lehtse valla ja Saksi valla arenguperspektiiv iseseisva omavalitsusüksusena on suhteliselt tagasihoidlik;
- juhtimiskulusid, võrreldes hetkel toimiva kolme omavalitsuse juhtimiskulude summaga, on vajalik ca 1,4 miljonit krooni kokku tõmmata.

Toomas Kaukvere
Lehtse vallavolikogu esimees

Humanitaarkomisjon tegutseb

Haldusreformi humanitaarkomisjoni töövaldkonnaks on tulevase Tapa piirkonna omavalitsuse sotsiaal-, haridus-, kultuuri- ja spordivaldkonda kuuluvate arengukava aluste väljatöötamine ja omapoolse ettepanekute tegemine. Sotsiaal- ja haridusküsimused on ühed rohkem probleeme tekitavad küsimused ka tänastes omavalitsustes.

Komisjon alustas oma tööd põhjaliku kokkuvõtte tegemise senisest korraldusest, mille koostajateks olid vastava valdkonna eest erinevates omavalitsustes vastutavad ametnikud ja haridustöötajad. Ühtse lähtekoha saavutamiseks oli vaja teatud andmeid täiendada ja ühtlustada.

Toon järgnevalt välja mõned huvitavad lähtekohad.

Rahvastiku osas on olukord tervikuna omavalitsustes kehv, negatiivne üve ja rahvastiku vananemine mõjutab oluliselt sotsiaal- ja haridusvaldkonna planeerimist.

Komisjon vaatles näiteks kooli minevaid lapsi külade kaupa. Sellise lähenemise järgi peab tekkima parem võimalus planeerida koolivõrku. Tulevase omavalitsuse hariduskorralduse üheks lähtekohaks saab komisjoni arvates olema siiski olemasoleva koolivõrgu säilitamine. Selleks, et tagada koolivõrgu senine säilimine koos kooli minevate laste arvu vähenemisega, on

üheks võimaluseks tsentraliseerida kooliasutuste juhtimine, millele võiks lisanduda hoonete haldusasutuse tekkimine uue omavalitsuse struktuuri. Lasteaedade osas kehtib sama loogika.

Sotsiaalvaldkonna paremaks korraldamiseks on esmaselt vaja ühtlustada juba täna antud valdkonnas tegutsevate inimeste ametlik infovahetus. Inimestega otseselt suhtleval sotsiaaltöötajal peab olema võimalus kasutada ametisõidukit ja tänapäevaseid sidevahendeid. Olemasolev omavalitsuskeskustest väljaspool asuv teeninduspunkti võrgustik tuleb seadustada ja viia ühtse standardina omavalitsuse teeninduspunkti mõiste alla. Meie nägemuses peavad sellised teeninduspunktid paiknema lisaks praegustele vallakeskustele veel Jänedal, Jootmel, Kikus ja Karkusel. Kindlasti tuleks planeerida külvandemate süsteemi rakendamist.

Seoses rahvastiku vananemisega on vajadus uues omavalitsuses orienteeruvalt 20–25-kohalise hooldekodu järele. Erinevad eelarveliste toetuste piirmäärad on mõistlik ühtlustada juba enne ühinemist.

Rahvaraamatukogude senine süsteem tuleb kindlasti säilitada. Ühtse elektroonse andmebaasi loomisega oleks võimalus tellida tulevikus kirjandust äärealadel näiteks läbi külvandemate.

Kultuurivaldkonna korraldamisel on kaks lähenemisvõimalust. Esiteks toimiks lepinguline suhtlemine olemasolevate kollektiividega, kes oleksid põhiliste kultuuritöötajate korraldajad. Omavalitsuse roll oleks tehnilise baasi kindlustamine ja erinevate kollektiivide omavaheline koordineerimine. Teise võimalusena võtaks omavalitsus kogu korraldusliku poole endale.

Spordivaldkonnas peame oluliseks ühtlustada noortesporti korraldus, et pakkuda võimalikult paljudele lastele tegevust. Kindlasti tuleb rakendada seni puuduv üle omavalitsuse toimiv seeriavõistluste süsteem, eesmärgiga tuua rohkem inimesi sportima.

Komisjon ei ole oma tööd veel lõpetanud ja eelnev oli osaline kokkuvõtte. Kindlasti täpsustame valdkondade korraldust peale kõikide uue omavalitsuse poolt pakutavate teenuste kaardistamist ja juhtimismudeli väljatöötamist.

Samuti ootab komisjon ettepanekuid kõigilt liituvate omavalitsuste elanikelt: kuidas võiks teie nägemuses olla lahendatud meie komisjoni valdkonda kuuluvad küsimused uues omavalitsuses. Ettepanekud on oodatud e-mailile kuno.rooba@tapa.ee või teie omavalitsusse.

Kuno Rooba,
humanitaarkomisjoni esimees

Valijaid tuleb usaldada

"Ma olen praegu ja olin ka siis Tapa piirkonna ühinemise poolt, kui linnavolikogu seda küsimust arutas ja nii mõnigi oli kõhklevalt seisukohal," alustas haldusreformialast arutelu Elmu Koppelmann.

Samas on ta seda meelt, et kui ühinemise kõiki külgi (nü negatiivseid kui positiivseid) ja arvatavaid tagajärgi ausalt välja ei tooda ega analüüsita, siis petetakse sellega siin elavaid inimesi. Kui seda ei tehta, siis võim kaugeneb inimestest. Koppelmann tõi näiteks mitmeid probleeme, millega peaks juba praegu arvestama.

On oht, et praegune vallaelanik hakkab mõnda teenust halvemini kätte

saama kui seni. Kui riik hakkab praeguse kolme omavalitsuse asemel piirkonda käsitlema ühena, kas ei ole siis karta, et summaarsed investeeringud siia vähenevad. Kas vallaametnikud, kes võivad osutada koondatuiks, ei hakka liitumisprotsessile vastu töötama? Kui finantsanalüüs näitab, et Lehtse ja Saksi investeerimisvõime on peaaegu olematu, kuidas selgitada Tapa elanikele, miks linn peab hakka doteerima ümbritsevat piirkonda.

E. Koppelmann usub, et riik huvitub omavalitsuste arvu vähendamisest, kuna siis on kergem nn alluvaid ohjata ja juhtida. Kolme vaese omavalitsuse ühinemisel ei saa tekkida

ühete rikat. Ka võivad praeguse kolme omavalitsuse siseprobleemid võimenduda uues omavalitsuses mitte aritmeetiliselt, vaid geomeetriselt progressiooniliselt.

Koppelmanni sõnul on ühinemises ka palju positiivset – maksubaas saab olema suurem (on rohkem raha, mida jagada), piirkond muutub tervikuks, protsessi tulemusena peab pääsma ka Tapa linn areng "paisu tagant" (ei ole ju Saksi ega Lehtse huvitatud ühinemisest perspektiivitu linnaga), linn peab muutuma keskuseks selle sõna heas tähenduses jne.

Heiki Vuntus

Rahvaküsitluse tuleb oktoobris

Liitumiseelses protsessis on mitu tähtsat aspekti. Et liitumine õnnestuks, tuleb eelnevalt nõu küsida ja olukorda analüüsida, samuti analüüsida tulemuste kohta piisavalt informatsiooni jagada. Volikogud on need, kes teevad tähtsa otsuse, kuid oma otsuse võetakse kindlasti arvesse piirkonna elanike arvamust. Arvamuse teadasaamiseks viiakse läbi küsitlus kogu ühinemisläbirääkimistesse kaasatud piirkonnas.

On moodustatud rahvaküsitluse komisjon koosseisus: Alari Kirt, Piret Treial, Ingrid Eiso, Malle Timak, Toomas Kaukvere, Arvi Palmsalu, Viivi Kallis ja Tiina Neerot, Teet Koitjärvi ja Jaan Stern.

Komisjon on koos käinud kolmel korral, et arutada küsitluse läbiviimise aega, ühinemise seonduva informatsiooni levitamise võimalusi ja üheselt arusaadavate tulemuste saavutamiseks küsimuste ülesehitust. Informatsiooni levitamise võimalustena nähakse haldusreformi ühislehte, kohalike linna ja valdade lehti, interneti kodulehekülgi, raamatukogusid, rahvakoosolekuid suuremate kogukondade kaupa, linna ja valdade vabaõhuüritusi (nt Tapa linna päev). Otsustati ka korraldada Tapa linna, Lehtse ja Saksi valla ühisüritus, milles kaasata isetegevuslasi ja võtta kava omavalitsustöötajate ja elanike vahelise meelelahutuslikke võistlusi.

Venekeelse elanikkonna teavitamiseks kaalutakse võimalust välja anda üks venekeelne Ühinemise Sõnumed.

Küsitluse läbiviimisel arvestatakse erisustega äärealadel. Saksi valla eristaatuses olevate küladena arvestatakse Kiku, Pariisi ja Saldala küla ning nende elanikelt küsitakse võimalike variantidena, kas olete nõus, et:

- Saksi vald tervikuna ühineb

Lehtse valla, Tapa linna ja Ridakülaga,

- Kiku, Pariisi ja Saldala küla ühinevad Kadriina vallaga või
- Ühinemist ei toimu, säilib olemasolev omavalitsusüksus (või Saksi vald jätkab tervikuna).

Lehtse vallas on ühinemisega seonduvaid küsitlusi läbiviidud juba kahel korral (aastatel 2000 ja 2003), eelmistele tulemustele tuginedes peetakse eristaatuses olevaiks nn Jänedala piirkonda, kuhu kuuluvad Kõrvküla, Jänedala, Patika, Läpi ja Raudla küla. Neile esitatakse küsimus: kas olete nõus, et:

- Lehtse vald tervikuna ühineb Saksi valla, Tapa linna ja Ridakülaga,
- Jänedala piirkond ühineb Aegviidu vallaga või
- Ühinemist ei toimu, säilib olemasolev omavalitsusüksus (või Lehtse vald jätkab tervikuna).

Kuna ettepanek võimaliku uue omavalitsuse koosseisu kuuluda on tehtud ka Ridakülale Kadriina vallast, siis antakse neile oma seisukoha väljendamiseks eraldi võimalus.

Kõigile esitatakse aga sarnane konkreetne küsimus:

Kas olete nõus, et Lehtse vald, Saksi vald, Tapa linn ja Ridakülala moodustavad ühtse terviku?

Küsitluse läbiviimise ajaks planeeritakse 14.–21. oktoober 2004.

Informatsiooni levitamise koordineerivad Tapa linnas – linnasekretär Ingrid Eiso, Saksi vallas – vallasekretär Eva Vainjärvi ja Lehtse vallas – vallasekretär Malle Timak.

Kõikidele tekkivatele küsimustele püütakse vastata, koondades need siis Ühinemise Sõnumetes ühte rubriiki kõigile teavitamiseks. Elanikud, tundke huvi, küsige ja kaaluge, sest vaid nii on ühinemine või mitteühinemine meie kõigi otsus ja tahe!

Alari Kirt,
rahvaküsitluse komisjoni esimees

TAPA HALDUSPIIRKONNA AJALOOLINE ÜLEVAADE

Algus eelmises numbris

15. juulil 1917 andis Ajutine Valitsus välja Aleviseaduse, millega anti võimalus uut liiki haldusüksuste – alevite tekkeks. **11. septembril** 1917 kinnitas Järva Maakonnakoostöökooskogu Tapa ja Türi alevi asutamise **Lehtse** ja Särevere ning Türi-Alliku valla maadel.

Peale Eesti Vabariigi väljakuulutamist ning mitmeid korralduslikke toiminguid ning reforme kuulusid 1922. aastal Järvamaa koosseisu Paide linn, Tapa ja Türi alev ja 20 valda sh **Lehtse** ja **Nõmmküla** vald. **Tapal** elas siis **2398** elanikku. Virumaa koosseisu kuulusid Rakvere linn, Jõhvi, Narva-Jõesuu ning Kunda alev ning 42 valda, nende hulgas ka **Saksi** ja **Undla** vald.

1920. aastate keskpaik ja lõpp kulgesid haldusjaotuse ja omavalitsuste korralduse mõttes rahulitult. Haldusjaotuses toimus vaid vähesed muudatusi. Enne II maailmasõda olid peamised tiheasustusalad vallas alevikud (al), asundused (as) ning külad (k). Alevik oli valla territooriumil, tavaliselt kiriku ümbruses, olev tiheasustala. Asundused olid peamiselt maareformi käigus tekkinud asulad endiste mõisate asemele. Külad olid ajalooliselt välja kujune-

nud teineteise lähedal asuvate talundite kogumid. Eraldi omavalitsusüksused linnade ja valdade kõrval olid alevid. Alevite asutamise otsustasid maavolikogud.

1923. aastal kuulusid **Järva** maakonnas **Ambla valda**: Ambla al; Aru, Jootma as ja k; Jänedala as ja k; Kite, Kukevere as ja k; Kuru as ja k; Kõrve, Käravete as ja k; Lehtmetsa as ja k; Linnapääl as ja k; Märjandi as, Oja, Pirsu, Prümila as ja k; Raka as ja k; Raudla, Rava as ja k; Rägavere as ja k; Räsna as ja k; Seene, Vistala. **Lehtse valda**: Aegviidu alev; Aru as, Kadaka (Kiteküla), Kasenõmme as, Kolgu, Koluotsa, Koolma, Kurge (Kurgjõe) as, Leesi as, Lepsilla, Läpi, Läste, Moe as ja k, Nahe, Niidu as, Nao, Pruuna as, Pruuna-Kõrve, Põrika as ja k, Rauakõrve, Tapa as ja k, Tõõrakõrve as, Vedruka. **Nõmmküla valda**: Aaviku as, Alupere, Aru (Koigi) as, Jõgisoo, Järvajõe as, Kalle as ja k, Karkuse as ja k, Koigi-Reinevere, Liivaku as, Loodevälja, Lüüsiingu as, Naistevälja, Nõmmküla as ja k, Reinevere, Roosna as, Saiakopli as, Suuga as, Tammiku, Tamsalu as, Trilli as, Uudeküla as ja k.

Järgneb

Koostas Aivar Ojaver

Valla ülesanded valdkondade lõikes

Kantselei põhiülesanded

- valitsuse asjaajamise korraldamine;
- elanike vastuvõtu korraldamine valitsuse liikmete ja kantselei ametnike poolt;
- valitsuse istungite organisatsiooniline ja tehniline ettevalmistamine ning läbiviimise tagamine vastavalt reglemendile;
- valitsuse liikmete ja kantselei õigus-alane teenindamine;
- õigusaktide avaldamine ja avalikustamine;
- avaliku teenistuse koordineerimine, ühtse personali-, koolitus- ja palgapoliitika väljatöötamine ja elluviimine;
- infotehnoloogia arengustrateegia loomine, arendamine ja teostamine;
- eelarve ja eelarvekava koostamine, eelarve täitmise korraldamine, majandusarvestuse korraldamine;
- eelarvestrateegia väljatöötamine ja elluviimine;
- valitsuse tegevust kajastava kogumise ja levitamise;
- riigi ja kohaliku omavalitsuse asutuste riiklikku registrisse esitatavate andmete kogumine ja kontroll andmete esitamise üle;
- OVÜ nimel ostjana riigihangete korraldamine ja nende üle arvestuse pidamine
- ühtse sisekontrolli süsteemi koordineerimine ning juhtimis-, administratiivse ja finantskontrolli teostamine.
- volikogu asjaajamise ja majandusliku teenindamise korraldamine ning komisjonide ja fraktsioonide töö tagamine.

Valla põhiülesanded hariduse valdkonnas

- hariduspoliitika valdkonda kuuluvate küsimuste korraldamine;
- laste, nende vanemate ja haridusasutuste nõustamine;
- hariduskulude aastaeelarve eelnõu koostamine ja hallatavate asutuste eelarvete kinnitamine;
- tingimuste loomine alus-, põhi- ja keskk- ning huvialahariduse korraldamiseks hallatavates asutustes;
- hallatavate asutuste võrgu korraldamine, selle arengusuundade kujundamine, ettepanekute tegemine asutuste asutamiseks, ümberkorraldamiseks ja tegevuse lõpetamiseks;
- munitsipaalharidusasutuste kontrollimine riigi ja OVÜ õigusaktide täitmisel;
- haridusalane finantsiline, statistiline ja metoodiline aruandlus ning analüüs;
- hallatavate asutuste ehitamise, kapitalremondi ja renoveerimise planeerimine, vajadusel selle ettevalmistamine ning korraldamine;
- haridusasutuste infotehnoloogilise arengu koordineerimine;
- haridusasutuse juhi vaba ametikoha täitmiseks korraldatava avaliku konkursi läbiviimine;
- valitsemisele antud linnavara valdamise, kasutamise ja kasutamise korraldamine;
- haridusalase koostöö arendamine ja koordineerimine;
- haridusalaste andmekogude pidamine;
- teenistusliku järelevalve teostamine hallatavate asutuste üle.

Valla põhiülesanded transpordi ja keskkonna valdkonnas

- transpordi planeerimine, arengu suunamine, koordineerimine ja korraldamine ning vastavate arengukavade, planeeringute ja projektide ning nende lähteülesannete kooskõlastamine;

Andres Mandre, Toomas Kaukvere, Inge Müllerbeck ja Kuno Rooba mõttetalgutel Lehtse vallas Jänedas mõisas. Foto Heiki Vuntus

- ühistranspordi infrastruktuuri objektide planeerimise, rajamise, korrashoiu ja kasutamise korraldamine ning ühissõidukitele soodusliiklusolude loomiseks meetmete tarvituselevõtmine;
- transpordialaste uuringute korraldamine;
- transpordi teenindustaseme normide kindlaksmääramine liinidel ja koos vedajatega nende järgimise tagamine;
- ühistranspordi liinivõrgu kujundamine, mis on seotud maakonna ja üleriigilise võrguga;
- liinide marsruutide, peatuste ja töörežiimi kehtestamine ning sõiduplaanide kinnitamine;
- ühissõidukite liiklusega tänavatel teekatte korrashoiu, valgustuse ja liiklust korraldavate tehniliste vahendite paigaldamise või nende eksploatatsiooni käigus tekkinud puuduste väljaselgitamine;
- avalikule liiniveole vedajate valimiseks konkursside korraldamine ja vastavalt valitsuse volitusele vedajatega avaliku teenindamise lepingute sõlmimine;
- sõitjateveo tegevuslubade, liinilubade, sõidukikaartide ja muude ameti põhitegevusest tulenevate erilubade taotluste menetlemine, andmine, peatamine ja tühistamine;
- järelevalve teostamine välja antud sõitjateveo tegevuslubade, liinilubade ja muude ameti tegevusest tulenevate erilubade nõuete ning sõlmitud avaliku teenindamise lepingute täitmise üle;
- avaliku teenindamise lepingu alusel OVÜ eelarvest ametile ühistranspordi finantseerimiseks ette nähtud vahenditest, riigieelarvest ja ettevõtjate sihtrahadest avaliku liiniveo rahastamine;
- keskkonna ja looduse kaitsmine, säästva arengu printsiipide järgimine ning tervisliku elukeskkonna loomiseks soodsate tingimuste tagamine;
- keskkonnakaitselise strateegia ja tegevuskavade väljatöötamine ning ellurakendamine;
- OVÜ piirkondade seisundi ja arenguvajaduste väljaselgitamiseks keskkonnakaitseliste ning muude uuringute, mõõtmiste ja küsitluste korraldamine ning nende põhjal linna arengusuundade väljatöötamise osalemine;
- arengukavadele, planeeringutele ja projektidele keskkonnakaitsenõuete esitamine ja seatud keskkonnakaitseliste tingimuste ja nõuete täitmise kontrollimine;
- haljastuse säästva arengu järgimine;

- keskkonnakaitsemenetlemine, jäätmehooldus, ohtlike jäätmete litsentside taotluste läbivaatamine ja tingimuste seadmine reostunud maa-alade saneerimiseks;
- oluliste keskkonnamõjudega ehitiste keskkonnamemorandumite läbivaatamine ja vajadusel keskkonnamõju hindamise algatamine ning kohustuslike keskkonnauudite aruannete järeldusotsuste läbivaatamine;
- keskkonnaseire ja keskkonnajärelevalve korraldamine;
- koostöö riiklike ja rahvusvaheliste keskkonnaprojektide ning programmide raames;
- keskkonnakaitseliste andmebaaside ja registrite pidamine;
- keskkonnateadlikkuse, säästva arengu ja keskkonnahoidliku tarbijamentaliteedi propageerimine, ettevõtete nõustamine ning üldsuse kaasamine keskkonda mõjutavate otsuste tegemisel.

Valla põhiülesanded spordi, kultuuri ja vaba aja valdkonnas

- kultuuriajaloolise eripära ja rahvuskultuuri traditsioonide, samuti materiaalse ajaloolise pärandi ja ajalooliselt väljajunenud miljööpiirkondade säilitamine, kaitsmine ja teadvustamine.
- elanikele vaba aja veetmiseks võimaluste loomine;
- noorte huvitegevuseks võimaluste loomine ja koordineerimine; koolituste korraldamine;
- noorte spordi- ja noorsootööga tegelevate mittetulundusühingute, sihtasutuste, huvialakoolide ja erakoolide tegevusele kaasaaitamine, sealhulgas nõustamine, finantstoetuste andmise ja teenuste ostmise korraldamine;
- kultuuri-, spordi- ja noorsootöö infovõrgustiku loomine ja haldamine;
- kultuuri-, spordi- ja noorsooürituste läbiviimise korraldamine;
- vaba aja sisustamise soovide teadasaamiseks uurimuste korraldamine, analüüsimine ja informatsiooni levitamine;
- OVÜ vaba aja, kultuuri- ja spordirajatiste võrgu arendamise ja opereerimise poliitika väljatöötamine ja volikogu poolt kinnitatud poliitika elluviimine;
- noortelaagrite, sealhulgas töömalevate, puhke- ja erialalaagrite korraldamise toetamine;
- õigusaktidega pandud muude ülesannete täitmine.

Tapa piirkonna haldusterritoriaalse korralduse muutmise tegevused

Ühiskomisjoni koosolekud

Ühislehe väljaandmine - 6 nr 2004. aastal

Alakomisjonide moodustamine

Reformialane seminar Tapal (09.02.04)

Reformialane seminar Tamsalus (18.03.04)

Reformialane konverents Tapal (13.04.04)

Finantsmajanduslik analüüs ja moodustatava kohaliku omavalitsuse arengukava eelnõu

Selgitustöö elanike seas

Arengukava täpsustamine

Administratsiooni struktuuri koostamine

Ettepaneku koostamine maakondliku kuuluvuse osas

Uue omavalitsuse nime valik (konkursi lõpp 10.09.04)

Rahvaküsitluse läbiviimine (14.–21.10.04)

Rahvaküsitluse kinnitamine volikogude poolt

Ühinemislepingu ettevalmistamine ja sõlmimine

Volikogude ühine otsus ühinemise kohta

Uue volikogu liikmete arvu kindlaksmääramine

Valimisringkondade moodustamine

Valimisjaoskondade moodustamine

Valimiskomisjoni kinnitamine

Valimiste jaoskonnakomisjonide moodustamine

Dokumentatsiooni vormistamine maavanematele esitamiseks

Maavanematele esitatakse volikogude otsus koos nõutava dokumentatsiooniga

Maavanemad esitavad dokumendid Siseministeeriumile

Huvitatud isikud võivad vaidlustada volikogu otsust

Riigi Teatajas avaldatakse VV määrus Tapa piirkonna

haldusterritoriaalse korralduse (HTK) muutmise kohta

Jõustub VV määrus Tapa piirkonna HTK muutmise kohta

Struktuuri ja ametijuhendite ning palgakorralduse kehtestamine

Atribuutika valmistamine (pitsatid, blanketid, jms)

Huvituspäev (16.10.05)

Valimistulemuste väljakuulutamise

Volikogu rakendamine

Valitsuse juhi valimine

Valitsuse kinnitamine

Uue KOV põhimääruse ja arengukava vastuvõtmine

Kinnitatud ühiskomisjoni koosolekul

2. aprillil 2004. aastal Moel

Loodava valla üks võimalik juhtimisstruktuur

VALLAVANEM

SOTSIAALOSAKONNAJUHATAJA

Toimetulekutoetuse vormistaja (3)

Registripidaja

Lastekaitsespetsialist

Teeninduspunkti inspektorid

SÄÄSTVA ARENGU

OSAKONNAJUHATAJA

Arendusnõunik

Infotehnoloogia spetsialist (2)

Ehitusnõunik

Kunstnik-arhitekt

Registripidaja

Keskonnaspetsialist

Maakorraldaja

MAJANDUSOSAKONNA

JUHATAJA

Aednik-heakorraspetsialist

Autojuht (2)

Koristaja (4)

Ärijuht

HARIDUS- JA KULTUURI-OSAKONNAJUHATAJA

Noorsootööspsialist

Väärteomenetleja

VALLASEKRETÄR

Registripidaja

Sekretär-asjaajaja

Vallasekretäri abi

Volikogu tehniline sekretär –

lepinguline töötaja

Jurist

Teeninduspunkti inspektorid (3)

FINANTSOSAKONNA

JUHATAJA

Pearaamatupidaja

Raamatupidaja (3)

Kassapidaja

Kohalike volikogude valimistest

2002. aastal oli Tapa linnas 4884 valijat, osales 2246 (s.o 46%), 17 mandaati, 1 ringkond ja 1 jaoskond.

Lehtse vallas oli 844 (Lehtse jaoskond) + 458 (Jänedas jaoskond) = 1302 valijat, osales 685 (s.o 53,5%), 11 mandaati, 1 ringkond ja 2 jaoskonda.

Saksi vallas oli 855 valijat, osales 599 (s.o 70,1%), 11 mandaati, 1 ringkond ja

1 jaoskond.

2005. aasta kohalike omavalitsuste volikogude valmistest:

Juhtimiskomisjoni mõttetalgutel 23. aprillil Jänedas pakuti aruteluks välja, et 2005. aasta valimistel oleks kolm ringkonda – Tapa, Lehtse, Saksi.

Lähtudes 2002. aasta valijate arvust, on võimalik järgmine mandaatide jaotus:

1. **21 mandaati** (volikogu kohtade arv) – Tapa linn 11, Lehtse 6, Saksi 4;
2. **23 mandaati** – Tapa linn 12, Lehtse 7, Saksi 4;
3. **25 mandaati** – Tapa linn 13, Lehtse 7, Saksi 5;
4. **27 mandaati** – Tapa linn 14, Lehtse 8, Saksi 5.